

Harry Potters magiske univers kan noget særligt. Det kan få børn til at læse, men det kan også åbne en ny vinkel til faget kristendomskundskab. Netop derfor udbød Folkekirkens Skoletjeneste i Faxe, Stevns og Køge i efteråret et projektforbånd til mellemtrinnet om Harry Potter og kærlighedens magi.

Af Sidsel Leth Svensson, religionspædagogisk konsulent

Harry Potters univers er kendt og elsket af børn og unge. Mange har læst bøgerne, og endnu flere har set filmene. Der findes næppe et fiktivt univers, som i dag er bredere kendt blandt børn og unge end Harry Potters magiske univers. Et univers som helt aktuelt er suppleret med Newt Scamander, hans fantastiske skabninger og kampen mod mørkets troldmand Gellert Grindelwald.

På den ene side er både bøger og film underholdning, men de berører samtidig temaer som fx godt og ondt, liv og død samt kærlighed og fristelse. Livsfilosofiske emner som vi arbejder med i kristendomskundskab. Dernæst indeholder bøgerne ikke så få direkte og indirekte referencer til den kristne grundfortælling.

Et fælles tredje der engagerer eleverne

Ideen med projektet var at gøre Harry Potters magiske univers til fagligt stof for eleverne og give undervisningen i kristendomskundskab et ekstra pift ved at tage udgangspunkt i en verden, som

eleverne interesserer sig for – bl.a. gennem parallellæsninger af bibelske tekster overfor Harry Potter tekster i uddrag.

Louise Schjoldager, der er lærer på Sankt Nicolai skole i Køge, har arbejdet med projektet i sin 4. klasse og forklarer: »Harry Potter universet er magisk og fantastisk. Det er et univers, eleverne kan lide at være i. Jeg har fået meget kristendomssnak ind på en lidt nemmere måde, fordi eleverne virkelig var engagerede. Det kan nogle gange godt være lidt tungt bare at læse en lignelse, men ved at jeg kunne sige: »I skal virkelig have fat i denne her tekst – forstå den – for vi skal bruge den til at arbejde videre i Harry Potter projektet«, så tog de fat. Kort sagt har det været meget nemmere at få eleverne engagerede.«

Karen Rasmussen er lærer på Kirstinedalsskolen i Køge. Hun har kørt projektet med sin 6. klasse og uddyber: »Det kan være lettere for nogle elever at tale med om etiske dilemmaer, når der bruges fantasytekster. Nogle kan have svært ved at tale med om fx kærlighed eller familie, men når vi taler om et »fælles tredje«, så går det lidt lettere. Et fælles tredje er noget, som er uden for os alle sammen, men som vi har tilsammen. Så kan vi snakke ind i det alle sammen. Ud over dig og mig så har vi det her fælles tredje. Bibeltekster kan af og til være svære som fælles tredje, fordi eleverne har forskellig tro. Derfor fungerer parallellæsninger mellem Harry Potter og bibeltekster godt.«

» Harry Potter og Jesus er begge meget stærke i sindet. Og de beskytter folk. Og de har den her ting, der gør dem venlige, så alle har lyst til at snakke med dem. Jesus er frelseren, og det er Harry på en måde også. Og så kan de begge to magi. «

Elever på Kirstinedalskolen i Køge om Jesus og Harry Potter

Eksempler på projektets parallellæsninger:

- Næstekærlighed: Eventyret om Troldmanden og hoppegryden (Barden Beedles eventyr side 3 – 10) vs. Lignelsen om den barmhjertige samaritaner
- Fristelse: Voldemort, der frister Harry med magt og udødelighed (Harry Potter og de vises sten; side 288 linje 13 - side 289 linje 2) vs. Slangen der frister Eva i Paradis
- Kærlighed: Dumbledore, der fortæller Harry om kærlighedens kraft (Harry Potter og Phønixordenen; side 896 linje 10 – 26) vs. Kærlighedens højsang

Magisk leg til de små

Harry Potter universet lægger op til leg og indlevelse. Projektet indeholdt derfor en bred vifte af forslag til, hvordan klassen helt konkret kunne forvandles til Hogwarts i et tværfagligt samarbejde med fx dansk og håndværk og design. Man kunne fremstille tryllestave, fordele eleverne på kollegier, give dem en magisk lærebog og ikke mindst et optagelsesbrev, som det Harry Potter selv fik. Desuden lagde projektet op til en række simple bevægelsesaktiviteter, som kunne gøre universet levende.

»Den legende tilgang har fungeret rigtig fint,« understreger Louise Schjoldager. »I 4. klasse er eleverne stadig små og vil rigtig gerne den her leg. Eleverne syntes, det var mega fedt at blive fordelt på kollegier og at få diplommet. Og vi har fx brugt troldmandsduellen som bevægelsesaktivitet – som en breakert midt i timen.«

Karen Rasmussen valgte rollelegen fra. Dels fordi skolens logistik ikke tillod et tværfagligt forløb, men også pga. klassetrinnet.

»De er for gamle til at lege i 6. klasse,« fortæller hun. »Den nye generation holder tidligere op med at lege i traditionel forstand. Bevægelsesaktiviteter er gode, men i 6. klasse har eleverne travlt med at finde ud af, hvem de selv er til at lege rollelege.«

Karen Rasmussen udvidede i stedet forløbet med et førstehjælpskursus, fordi klassen gennem parallellæsningen af Troldmanden og hoppegryden og lignelsen om den barmhjertige samaritaner blev meget optagede af, hvordan de kunne hjælpe et menneske i nød.

Eksempler på projektets bevægelsesaktiviteter:

Troldmandsduel (en variation over sten, saks, papir):

To elever stiller sig foran hinanden, løfter tryllestaven til hilsen og bukker. En tredje elev er dommer. Når eleverne har bukket for hinanden, tæller dommeren til tre. Straks herefter kaster duellanterne én af de tre besværgelser: Expelliarmus, Protego eller Confundo.

Tryllestaven skal svinges rigtigt. Expelliarmus er et vandret sving med staven. Confundo er et lodret sving med staven. Protego er et cirkelsving. Man må ikke ændre besværgelse undervejs. Dommeren afgør, hvem der vinder ud fra følgende.

- Expelliarmus slår Confundo
- Protego slår Expelliarmus
- Confundo slår Protego

Udtales formularen forkert eller for langsomt, har man også tabt. Følges besværgelsen ikke med det rigtige sving, har man ligeledes tabt. Bruger man samme formular, er det uafgjort. Duellen gennemføres tre gange, og bedst ud af tre vinder.

Basilisk (en variant af blinkemorder):

Læreren fortæller eleverne, at ét af de allerfarligste mørke væsener er Basilisken. En kæmpe slange hvis blik dræber. Netop det monster som Slytherin gemte på Hogwarts i Hemmelighedernes kammer. Slangen kan dræbes med Gryffindors sværd, som desværre er forsvundet. Men også forbandelsen Incendio, der skaber en magisk ild, kan slå monsteret ihjel.

Incendio: Producerer ild. Flammer flyver ud af tryllestaven. Man siger formularen og laver tre store cirkelsving over hovedet (og peger afslutningsvist på sit mål).

Eleverne sætter sig i en rundkreds. Én af eleverne skal jage monsteret og går udenfor døren. Blandt de andre vælger læreren én, som er Basilisk. Monsterjageren kommer ind igen. Basilisken myrder

de andre ved at blinke til dem. Når man bliver blinket til, siger man: »Slytherins monster tog mig« og lægger sig ned. Monsterjageren skal finde ud af, hvem Basilisken er, inden alle er døde. Monsterjageren dræber Basilisken med Incendio-formularen. Så bliver Basilisken ny monsterjæger, og der vælges en ny Basilisk. Dræber monsterjægeren en uskyldig, rejser vedkomne sig op, råber »Protego« og laver et cirkelsving med sin tryllestav. Det blokerer monsterjægerens forbandelse. Glemmer man at blokere forbandelsen, er man død.

» Vi vidste godt, at Harry Potter havde en lille smule med kristendommen at gøre, men ikke at der var så meget. Fx at kærligheden er det stærkeste våben, der findes. Voldemort kan ikke stå imod kærlighed, og det er det samme i Bibelen. Kærligheden er det stærkeste redskab. «

Elever på Kirstinedalskolen i Køge om kristendommen og Harry Potter

Det gode og det onde

Kampen mod mørkets kræfter er et centralt tema i Harry Potters univers – ligesom kampen mellem godt og ondt er det i al fantasy. I Harry Potter og kærlighedens magi skulle eleverne undervejs fremstille deres egen Patronus. I Harry Potter universet er en Patronus en beskyttende kraft, der har form af et dyr og beskytter mod de farlige Dementorer, som suger livsmod og lykke ud af mennesker. Troldmanden fremkalder en Patronus ved at fokusere på et lykkeligt minde.

Og selvom mugglere på mellemtrinnet i danske folkeskoler ikke kan fremkalde rigtige Patronuser, kan de godt reflektere over, hvordan et lykkeligt minde kan hjælpe, når livet gør ondt og i situationer, hvor lykke og livsmod synes langt væk. I det hele taget har samtaler om godt og ondt fyldt meget i projektarbejdet – med udgangspunkt i bibelske fortællinger og Harry Potters kamp mod Voldemort.

Karen Rasmussen opsummerer: »I fantasy er godt og ondt setuppet meget tydeligt. Det er lige før, det bliver karikeret. De her er de onde, og de her er de gode. Man er ikke i tvivl – og det er godt at lægge op mod bibelske fortællinger, for her kan man godt af og til blive i tvivl om, hvem der egentlig er de gode og de onde?«

Om Harry Potter og kærlighedens magi

57 mellemtrins-klasser fra Faxe, Stevns og Køge kommuner har i efteråret 2017 arbejdet med projektforløbet Harry Potter og kærlighedens magi. Projektet gav både mulighed for at omdanne klassen til Hogwarts for en enkelt dag, eller at læreren kunne plukke i forløbet og tilrettelægge det efter lokale forhold.